

Vasyl Konakhovych, PhD Student
Lviv Polytechnic National University
Lviv, Ukraine

Marta Naychuk-Khrushch, PhD, Associate Professor
Lviv Polytechnic National University
Lviv, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-417-7-38>

FEATURES OF THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE METHODS OF INTELLECTUAL PROPERTY PROTECTION

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема інноваційних методів захисту інтелектуальної власності надзвичайно актуальна в сучасному світі, де інтелектуальна власність стає все більш цінною та піддається ризикам порушень і крадіжок. Зростання кількості технологічних змін, глобалізація та зростання конкуренції призводять до зростання загроз для ІП. Використання інноваційних методів захисту є ключовим для забезпечення конкурентоспроможності бізнесу, стимулювання інновацій та захисту інтелектуальної власності як найціннішого активу компанії.

Інтелектуальна власність (ІП) включає в себе права на результати інтелектуальної діяльності, такі як винаходи, твори мистецтва, літературні твори, дизайни, товарні знаки тощо. Це юридичний термін, який визначає права, що належать людині або організації на використання їхніх інтелектуальних створінь або винаходів. Інтелектуальна власність зазвичай захищається законодавством і може бути об'єктом купівлі, продажу, ліцензування та інших видів комерційної діяльності [1].

Інноваційні методи захисту, в свою чергу, відносяться до сучасних стратегій, технологій та підходів, що використовуються для забезпечення безпеки та захисту інтелектуальної власності. Ці методи можуть включати в себе використання новітніх технологій криптографії, цифрових підписів, блокчейну, а також розробку спеціалізованих стратегій захисту патентів, авторських прав,

товарних знаків та інших видів інтелектуальної власності. Ці методи спрямовані на попередження порушень прав на інтелектуальну власність, а також на ефективну реакцію в разі їх виникнення [2].

Проте у сучасному світі потенційних загроз для інтелектуальної власності існує досить багато, зокрема:

– *Порушення авторських прав*: Оцінка ризику порушення авторських прав на літературні, музичні, програмні чи інші твори, які можуть бути скопійовані або використані без дозволу.

– *Крадіжка комерційних секретів*: Визначення загрози витоку конфіденційної інформації, такої як бізнес-плани, клієнтські списки, технологічні процеси тощо.

– *Піратство програмного забезпечення*: Оцінка можливостей незаконного копіювання або поширення програмного забезпечення без відповідних ліцензій.

– *Порушення товарних знаків*: Аналіз ризику втрати ексклюзивних прав на торгові марки через незаконне використання або імітацію.

Нижче в таблиці 1 наведені інноваційні методи захисту інтелектуальної власності.

За даними організації McAfee, у 2021 році кіберзлочинність, зокрема кібератаки на компанії та установи, поширилася та стала складнішою, що призвело до збільшення ризиків втрати конфіденційної інформації, включаючи інтелектуальну власність [3].

За даними BSA Software Alliance, у 2020 році більше 37% програмного забезпечення, яке використовується у всьому світі, було незаконно завантажено або встановлено. Це становить значну загрозу для компаній, що розробляють програмне забезпечення та інші інновації [4].

За даними організації PwC, кількість крадіжок комерційних секретів зросла на 20% у 2020 році порівняно з попереднім роком. Ці крадіжки можуть включати конфіденційну інформацію про технологічні розробки, бізнес-плани та інші цінні активи [5].

Отже, важливо зазначити, що завдяки інноваційним методам захисту, компанії можуть отримати значні переваги та досягти успіху в конкурентному середовищі.

Отже зараз відбувається зростання обсягів та складності ІВ, що потребує нових методів захисту. Також з'являється багато нових способів несанкціонованого використання ІВ, які потребують нових інструментів протидії. Зростає конкуренція на світовому ринку,

де ІВ є ключовим фактором успіху. І все це призводить до того, що й самі методи захисту ІВ мають вдосконалюватися і оновлюватися.

Таблиця 1

Інноваційні методи захисту інтелектуальної власності

Потенційні вигоди від інноваційних методів захисту	Інноваційні методи	Характеристика
1	2	3
Збільшення конкурентоспроможності	<p><i>Використання штучного інтелекту (ШІ) для прогнозування та запобігання ризикам, що дає конкурентну перевагу.</i></p> <p><i>Впровадження блокчейн-технологій для забезпечення прозорості та безпеки даних</i></p> <p><i>Застосування хмарних ком'ютингів для оптимізації ресурсів та підвищення гнучкості, що дозволяє швидше реагувати на зміни ринку.</i></p>	<p>Оцінка можливостей підвищення конкурентоспроможності через застосування інноваційних методів захисту ІВ.</p>
Захист інвестицій	<p><i>Використання кібербезпеки нового покоління для захисту від кібератак, що мінімізує ризики втрати даних та фінансових збитків.</i></p> <p><i>Впровадження систем раннього попередження про можливі ризики, що дає можливість вжити заходів для їхнього запобігання.</i></p> <p><i>Застосування методів криптографії для захисту конфіденційної інформації, що робить інвестиції більш привабливими.</i></p>	<p>Визначення можливостей захисту інвестицій компанії в розробку нових технологій або продуктів.</p>
Стимулювання інновацій	<p><i>Використання краудсорсингу для пошуку нових ідей та рішень, що розширює можливості для інновацій.</i></p> <p><i>Впровадження програм відкритих інновацій для співпраці з партнерами та дослідниками, що прискорює процес розробки нових продуктів та послуг.</i></p>	<p>Аналіз впливу захисту ІВ на стимулювання інноваційної діяльності в компанії.</p>

1	2	3
	<i>Застосування методів штучного інтелекту для генерування нових ідей та концепцій, що веде до проривних інновацій.</i>	
Захист репутації	<p><i>Використання систем моніторингу соціальних мереж для відстеження та реагування на негативні відгуки</i></p> <p><i>Впровадження систем управління кризовими ситуаціями для швидкого та ефективного реагування на форс-мажорні обставини, що підтримує довіру клієнтів.</i></p> <p><i>Застосування методів аналітики даних для виявлення та виправлення проблем, що покращує загальне враження від компанії.</i></p>	Визначення можливостей захисту репутації бренду та уникнення негативного впливу порушень інтелектуальної власності на імідж компанії.
Ефективне використання ресурсів	<p><i>Використання хмарних ком'ютингів для оптимізації використання ресурсів, що економить кошти.</i></p> <p><i>Впровадження систем автоматизації для рутинних завдань, що звільняє час та ресурси для більш важливих задач.</i></p> <p><i>Застосування методів аналітики даних для оптимізації виробничих процесів, що веде до економії ресурсів та підвищення рентабельності.</i></p>	Аналіз можливостей оптимізації витрат на захист ІІ через ефективне використання інноваційних методів захисту.

Джерело: розроблено автором

Основними перевагами впровадження інноваційних методів є: підвищення ефективності захисту ІВ, стимулювання інновацій, а саме створення сприятливого середовища для розробки та впровадження нових технологій, підвищення конкурентоспроможності та посилення позицій на світовому ринку за рахунок захисту унікальних продуктів та послуг.

Особливості впровадження інноваційних методів:

– Комплексний підхід: поєднання традиційних методів (патенти, авторські права) з інноваційними (блокчейн, ІІІ).

- Гнучкість та адаптивність.
- Співпраця: об'єднання зусиль правовласників, держави та науковців.

Важливо розробляти та приймати національну стратегію захисту ІВ, що включає впровадження інноваційних методів, створювати сприятливе правове середовище для використання нових методів захисту, підвищувати обізнаність правовласників про можливості інноваційних методів захисту.

Література:

1. Захист прав інтелектуальної власності. 2024. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua>
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року, N 40-IV (зі змінами від 31.03.2023 р.)
3. McAfee Global Threat Intelligence Report, 2022. URL: <https://www.mcafee.com/blogs/mobile-security/mcafee-2022-consumer-mobile-threat-report>
4. BSA Global Software Survey. 2023. URL: <https://gss.bsa.org/>
5. PwC Global Economic Crime Survey 2022. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/forensics/economic-crime-survey.html>